

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Α΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Σχολική ζωή

Τίτλος:

«Διαπροσωπικές σχέσεις συμμαθητών»

Συγγραφή: ΜΑΡΙΑ ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΟΥ

Εφαρμογή: ΜΑΡΙΝΑ ΑΡΕΤΑΚΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Διαπροσωπικές σχέσεις συμμαθητών

Εφαρμογή σεναρίου

Μαρίνα Αρετάκη

Δημιουργία σεναρίου

Μαρία Μπεχλιβάνου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

5^ο Γυμνάσιο Χανίων

Χρονολογία

Από 08-10-2012 έως 6-11-2012.

Διδακτική / θεματική ενότητα

Σχολική ζωή

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

12 ώρες

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, βιβλιοθήκη.

Εκτός σχολείου: Μουσείο Σχολικής Ζωής.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για τον μαθητή: το σενάριο εφαρμόστηκε στο πρώτο τρίμηνο της Α΄ τάξης. Έτσι, οι μαθητές δεν είχαν διδαχθεί ξανά λογοτεχνικά κείμενα. Όσον αφορά όμως στη μεθοδολογία, κάποιοι είχαν εμπειρία από εργασία σε ομάδες και κάποιοι άλλοι από προγράμματα. Αυτό βοήθησε στην εφαρμογή του σεναρίου.

Για το σχολείο: αίθουσα με οθόνη προβολής.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Μαρία Μπεχλιβάνου, Διαπροσωπικές σχέσεις συμμαθητών, Νεοελληνική Λογοτεχνία Α΄ Γυμνασίου, 2011.

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο που εντάχθηκε στη διδακτική ενότητα «Σχολική ζωή» επικεντρώθηκε στη θεματική των διαπροσωπικών σχέσεων ανάμεσα σε μαθητές και ανάμεσα σε μαθητές και καθηγητές. Οι μαθητές ήρθαν σε επαφή και μελέτησαν διάφορα κείμενα της θεματικής αυτής. Επίσης, ασκήθηκαν στη δημιουργική γραφή και στη Γ΄ φάση προσέγγισαν βιωματικά το θέμα στο πλαίσιο μιας επίσκεψης στο Μουσείο Σχολικής Ζωής.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι εφαρμογή του παραδειγματικού σεναρίου της Μαρίας Μπεχλιβάνου που εντάσσεται στην ευρύτερη ενότητα «Σχολική ζωή». Το σενάριο εστίασε στο υποθέμα «διαπροσωπικές σχέσεις συμμαθητών», όπως αυτό προκύπτει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

μέσα από πεζογραφικά λογοτεχνικά έργα. Μας απασχόλησαν, λοιπόν, οι σχέσεις που αναπτύσσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες με τους συμμαθητές τους στο πλαίσιο της σχολικής ζωής, καθώς και η σχέση μαθητών-καθηγητών, η οποία συντελεί καθοριστικά στη διαμόρφωση του κλίματος της τάξης και του ευρύτερου σχολικού περιβάλλοντος.

Οι μαθητές της Α΄ τάξης βιώνουν τη μετάβαση στο Γυμνάσιο με ιδιαίτερη αγωνία ή στην καλύτερη περίπτωση αμηχανία. Είναι σημαντικό λοιπόν το γεγονός ότι ήρθαν σε επαφή με λογοτεχνικά κείμενα που πραγματεύονται ένα θέμα της καθημερινότητάς τους και ένιωσαν ότι η λογοτεχνία μπορεί να τους αφορά άμεσα. Επίσης, το σενάριο αυτό τους έδωσε την ευκαιρία να αποκτήσουν μια διευρυμένη οπτική του θέματος (εξετάζοντάς το σε διαφορετικά κοινωνικά και ιστορικά συμφραζόμενα).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το σενάριο αυτό επιδιώχθηκε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να γνωρίσουν διάφορους τρόπους προσέγγισης των διαπροσωπικών σχέσεων των συμμαθητών μέσα από τις διαφορετικές οπτικές των συγγραφέων,
- να αντιληφθούν τη μεταβλητότητα των θεσμών και των σχέσεων,
- να εντοπίσουν τις διαφορές ανάμεσα στις «σχολικές» διαπροσωπικές σχέσεις παλιότερα και σήμερα.

Γνώσεις για τη γλώσσα/λογοτεχνία

Με το σενάριο αυτό επιδιώχθηκε οι μαθητές και οι μαθήτριες να μπορούν:

- να ξεχωρίζουν τη «φωνή» που αφηγείται κάθε φορά: παιδί-ενήλικας, μαθητής-καθηγητής,
- να αναγνωρίζουν πώς λειτουργούν οι αφηγηματικοί τρόποι στην πραγμάτευση του θέματος.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- να διακρίνουν το ιστορικό-κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται οι «σχολικές» διαπροσωπικές σχέσεις.

Γραμματισμοί

Κατά τη διάρκεια του σεναρίου οι μαθητές και οι μαθήτριες επιδιώχθηκε:

- να εξοικειωθούν με ένα ομαδοσυνεργατικό περιβάλλον εργασίας και μάθησης για να ανταλλάσσουν απόψεις και να παράγουν κείμενα μετά από συνεργασία δουλεύοντας ως ομάδα στο σχολείο,
- να εντοπίζουν σημεία του κειμένου που να τεκμηριώνουν τις απόψεις τους,
- να μπορούν να επισημαίνουν ομοιότητες και διαφορές στις σχέσεις των συμμαθητών συγκρίνοντας σχολικές κοινότητες του παρελθόντος και του παρόντος,
- να παράγουν λόγο για τους ήρωες που γνώρισαν και για τα συναισθήματά τους,
- να ασκηθούν στη δημιουργική γραφή,
- να αναγνωρίζουν στοιχεία από τη σχολική ζωή μιας παλαιότερης εποχής.

Διδακτικές πρακτικές

Το σενάριο βασίστηκε σε ένα παραδειγματικό σενάριο 24 ωρών και ως εκ τούτου έγιναν αλλαγές που αφορούσαν κυρίως στην ποσότητα των δραστηριοτήτων και στον βαθμό δυσκολίας τους. Χρησιμοποιήθηκαν τα περισσότερα κείμενα που πρότεινε το σενάριο, όχι όμως ολόκληρα, αλλά αποσπάσματά τους. Επίσης, προτιμήθηκε αντί για την ταινία *Ο Ψύλλος* να διαβάσει η τάξη αποσπάσματα από το ομώνυμο βιβλίο, που δείχνει τη σχέση του μικρού Ηλία με τον δάσκαλο, τους συμμαθητές του και την Κρινιώ. Τα βασικά σημεία της σκοποθεσίας του σεναρίου παρέμειναν τα ίδια.

Το τμήμα εργάστηκε στην αίθυσά του είτε σε ολομέλεια είτε σε ομάδες. Το γεγονός ότι σε αυτό το τμήμα υπήρχε συνεχόμενο δώρο (αν και τις δύο τελευταίες διδακτικές ώρες) και το ότι οι περισσότερες ώρες του σεναρίου ήταν συνεχόμενες βοήθησε στο να ολοκληρώνονται οι εργασίες τις περισσότερες φορές.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Το κείμενο «Η Νέα Παιδαγωγική» του Ν. Καζαντζάκη διδάχθηκε αναλυτικά σε μετωπική διδασκαλία καθώς ανήκει στα κείμενα στα οποία θα εξεταστούν οι μαθητές στο τέλος του χρόνου. Το σενάριο περιέλαβε και μια επίσκεψη στο Μουσείο Σχολικής Ζωής στα Χανιά.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η ιδιαίτερη κατάσταση στην οποία βρίσκονται οι μαθητές της Α΄ Γυμνασίου, καθώς μεταβαίνουν στην πολύπλοκη ζωή του Γυμνασίου, θα μπορούσε να είναι ομαλότερη μέσω του αναστοχασμού που προκύπτει από τα λογοτεχνικά κείμενα.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο εντάχθηκε στην ενότητα «Σχολική ζωή», η οποία προβλέπεται να διδαχθεί στο πρώτο τρίμηνο σύμφωνα με το [Νέο Πρόγραμμα Σπουδών](#).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Κατά τη διάρκεια εφαρμογής του σεναρίου στάθηκε αδύνατο να εξασφαλιστεί το εργαστήριο πληροφορικής, καθώς ήταν κατειλημμένο τις ώρες της Λογοτεχνίας όπως και τις περισσότερες ώρες του εβδομαδιαίου προγράμματος. Επίσης, αυτό που υπήρξε καθοριστικό για τη μη αξιοποίηση των ΤΠΕ ήταν ότι οι μαθητές δεν διέθεταν τις κατάλληλες δεξιότητες για εργασία στο εργαστήριο (είχαν μόνο κάποιες γνώσεις Word).

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα σχολικών εγχειριδίων

ΚΝΑ Α΄ Γυμνασίου:

Νίκος Καζαντζάκης, «[Η Νέα Παιδαγωγική](#)»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Λογοτεχνικά κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

Έλλη Αλεξίου, «[Η Βαγγελίτσα](#)» & «Αμαρτία γονέων». Στο *Σκληροί αγώνες για μικρή ζωή*, 36-48, 151-161. Αθήνα: Καστανιώτης. 1978.

Γιώργος Ιωάννου, «[Τα παρατσούκλια](#)». Στο *Η σαρκοφάγος. Πεζογραφήματα*, 35-40. Αθήνα: Κέδρος. 1992.

Ναταλία Σαλόμκο, [Αν ήμουν δάσκαλος](#), 61-63, 85-87, 116-117, 121, 168-170, 172-178, 187. Αθήνα: Πατάκης. 1992.

Δημήτρης Σπύρου, *Ο Ψύλλος*, 19-24, 33-38, 51-57, 70-77, 80-84. Αθήνα: Πατάκης. 1993. (αποσπάσματα).

Ρενέ Γκοσινί- Ζαν Ζακ Σενπέ, *Ο μικρός Νικόλας*, 11-19, 137-143. Αθήνα: Σύγχρονοι Ορίζοντες 2000.

Κόμικ

Quino, [Μαφάλντα](#), τ. 5: 38, 39, 74, τ. 7: 10. Αθήνα: Παρά πέντε. 1991¹.

Υποστηρικτικό υλικό

Ταινίες

Τα παιδιά της χορωδίας (Les Choristes), Christophe Barratier, 2004.

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Α' φάση (2 ώρες):

1^η ώρα

Το τμήμα βρισκόταν σε αίθουσα με μηχανήμα προβολής. Την πρώτη διδακτική ώρα του σεναρίου η τάξη ήταν σε ολομέλεια και η καθηγήτρια ανήγγειλε την καινούργια θεματική ενότητα της Λογοτεχνίας και συνέχισε με το παιχνίδι: «όταν σκέφτεσαι το σχολείο τι χρώμα σκέφτεσαι;». Οι απαντήσεις των μαθητών ήταν οι αναμενόμενες: οι περισσότεροι μίλησαν για γκρι, μαύρο και σκούρα χρώματα. Στη συνέχεια, προβλήθηκε η ταινία *Τα παιδιά της χορωδίας*, η οποία προτείνεται και στο

¹ Για τα σκίτσα βλ. στο Παράρτημα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

παραδειγματικό σενάριο. Οι μαθητές παρακολούθησαν με πολύ ενδιαφέρον την ταινία και στο τέλος παρακάλεσαν την καθηγήτριά τους να τη δουν ολόκληρη την επόμενη φορά. Οι στόχοι της Α΄ φάσης (ενημέρωση-πρόκληση ενδιαφέροντος) επιτεύχθηκαν.

Στο τέλος της ώρας, μοιράστηκε το [Φύλλο Εργασίας 1](#) και δόθηκαν ως ατομική άσκηση οι ερωτήσεις 1 και 2. Σκοπός της ατομικής εργασίας ήταν να μην ξεχάσουν την ταινία κατά τη διάρκεια μιας εβδομάδας, ανάμεσα στην πρώτη και δεύτερη ώρα της Α΄ φάσης αλλά και να αρχίσουν να προβληματίζονται (με την ερώτηση 3) για ένα από τα θέματα που απασχόλησαν την τάξη στη συνέχεια του σεναρίου.

2^η ώρα

Οι ώρες αυτές ήταν συνεχόμενες κι έτσι κατέστη δυνατό να ολοκληρωθεί η προβολή επιλεγμένων σκηνών από την ταινία μετά από επιμονή των μαθητών. Η συζήτηση που ακολούθησε επικεντρώθηκε σε δύο άξονες: αφενός, στις σχέσεις που αναπτύσσονται ανάμεσα στους μαθητές και κυρίως στη συμπεριφορά τους απέναντι στον πλέον αδύναμο (ερώτηση 3, 4 του Φύλλου εργασίας) και αφετέρου, στον ρόλο του δασκάλου της μουσικής και πώς μέσα από τη διδασκαλία του μαθήματος αυτού άλλαξε η συμπεριφορά των μαθητών. Κάποιοι μαθητές που είχαν συμμετάσχει την προηγούμενη χρονιά σε ένα πρόγραμμα για τον σχολικό εκφοβισμό προώθησαν τον πρώτο άξονα της συζήτησης. Η συζήτηση γενικά ήταν ικανοποιητική και οι μαθητές προσέγγισαν τον θεματικό πυρήνα του σεναρίου.

Αρχίσαμε στο τέλος των δύο ωρών να συζητάμε το κείμενο «Η Νέα Παιδαγωγική» και δόθηκε το [Φύλλο Εργασίας 2](#). Επίσης, ζητήθηκε ως ατομική εργασία από τους μαθητές να κάνουν μια έρευνα και να επιλέξουν ένα στοιχείο από τη ζωή του Νίκου Καζαντζάκη που να το θεωρούν ενδιαφέρον και να το παρουσιάσουν στην τάξη. Σκοπός της εργασίας ήταν να μάθουν να ψάχνουν και να επιλέγουν πληροφορίες. Τέλος, δόθηκε ως ατομική εργασία η τελευταία του [Φύλλου εργασίας 1](#) (άσκηση δημιουργικής γραφής).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Β' φάση (9 ώρες)

3^η ώρα

Το τμήμα βρισκόταν στην αίθουσά του και η διδακτική ώρα άρχισε με την ανάγνωση των κειμένων δημιουργικής γραφής των μαθητών ([Φύλλο εργασίας 1](#)) και τον σχολιασμό τριών πολύ διαφορετικών μεταξύ τους κειμένων (βλ. το αρχείο aretaki_xseseis_symmathiton_tek, τεκμήριο 1). Η ώρα που αφιερώθηκε στον σχολιασμό ήταν χρήσιμη, καθώς ζητήθηκε στη συνέχεια αρκετές φορές από τους μαθητές να γράψουν μία μικρή παράγραφο ή ένα κείμενο.

Η τάξη ασχολήθηκε με τον συγγραφέα Νίκο Καζαντζάκη και συζητήθηκαν τα στοιχεία που οι μαθητές είχαν βρει για τη ζωή και το έργο του. Ακολούθησε η ανάγνωση του κειμένου «Η Νέα Παιδαγωγική» και η εξήγηση του όρου «αυτοβιογραφία».

4^η ώρα-5^η ώρα

Η τάξη βρισκόταν στην αίθουσά της σε συνεχόμενο δίωρο και μελετούσε το κείμενο του Νίκου Καζαντζάκη, το οποίο εξετάσαμε αναλυτικά. Οι μαθητές βρίσκονταν σε ολομέλεια και είχαν μπροστά τους το [Φύλλο Εργασίας 2](#), το οποίο συμπληρώνονταν κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Διασαφηνίστηκε το είδος της αφήγησης: ποιος μιλάει; μιλάει ως παιδί ή ως ενήλικας; Εντοπίστηκε, επίσης, το σημείο στην περιγραφή του δασκάλου στο οποίο ο ενήλικας αφηγητής αποσύρεται και ακούγεται καθαρά η φωνή του παιδιού-αφηγητή. Οι μαθητές ανταποκρίθηκαν στις ερωτήσεις που στόχο είχαν να εξετασθεί λεπτομερειακά ένα κείμενο. Κάποιοι μαθητές είχαν ζωγραφίσει τον δάσκαλο (βλ. τεκμήριο 2 και τεκμήριο 3).

Μοιράστηκαν στα παιδιά σκίτσα από τη *Μαφάλντα* και το διήγημα «[Η Βαγγελίτσα](#)». Όταν κάποια μαθήτρια επενέβη και είπε ότι στον *Μικρό Νικόλα* ακούμε συνέχεια τη φωνή ενός παιδιού, η εκπαιδευτικός αποφάσισε να δοθεί ένα απόσπασμα από το βιβλίο στους μαθητές την επόμενη φορά, καθώς δεν είχε προβλεφθεί εξαρχής.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

6^η ώρα-7^η ώρα

Η τάξη βρισκόταν στην αίθουσά της και χωρίστηκε σε ομάδες: στην αρχή σε αυθόρμητο σχηματισμό αλλά στη συνέχεια επενέβη και η καθηγήτρια, ώστε οι ομάδες να έχουν μια ισορροπία (όχι μόνο δυνατοί μαθητές, όχι μόνο ένα φύλο). Οι μαθητές ρωτήθηκαν αν αισθάνονται καλά στην ομάδα τους και μοιράστηκε το [Φύλλο εργασίας 3](#) για τη «Βαγγελίτσα».

Αφού απαντήθηκαν οι προκαταρκτικές ερωτήσεις, στη συνέχεια, οι ομάδες ασχολήθηκαν με τα δικά τους θέματα. Δούλεψαν καλά και αρμονικά, ενώ φαίνεται ότι όλοι οι μαθητές είχαν ήδη διαβάσει το κείμενο (βλ. τεκμήρια 4). Στο τέλος, οι ομάδες παρουσίασαν όλες ικανοποιητικά το ερώτημα με το οποίο ασχολήθηκαν και μάλιστα οι τρεις από αυτές διάλεξαν να το παρουσιάσουν με πρωτότυπο τρόπο: η μία ζωγράφησε μία σκηνή του διηγήματος στον πίνακα (δυστυχώς δεν στάθηκε δυνατό να φωτογραφηθεί, καθώς η επόμενη ομάδα το έσβησε αμέσως), η δεύτερη δραματοποίησε το επεισόδιο, στο οποίο τα παιδιά απομονώνουν τη Βαγγελίτσα, και η τρίτη δραματοποίησε επίσης το τελευταίο επεισόδιο, στο οποίο οι συμμαθητές αποδέχονται τη συμμαθήτριά τους και τη χειροκροτούν. Το γεγονός ότι –χωρίς να τους ζητηθεί² στα Φύλλα εργασίας– οι μαθητές αυτοσχεδίασαν ήταν ιδιαίτερα ενθαρρυντικό.

Όταν ολοκληρώθηκε η «Βαγγελίτσα», η τάξη συζήτησε τα σκίτσα από τη *Μαφάλντα* (πρώτη ερώτηση από το [Φύλλο εργασίας 4](#)) και το είδος της αφήγησης που χρησιμοποιείται στον *Μικρό Νικόλα*. Στο τέλος, μοιράστηκαν στους μαθητές αποσπάσματα από τον *Ψύλλο* και [«Τα παρατσούκλια»](#).

8^η ώρα-9^η ώρα

² Το μόνο στο οποίο επέμεινε η εκπαιδευτικός ήταν η ελεύθερη παρουσίαση των εργασιών από τους μαθητές.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η τάξη βρισκόταν στην αίθουσά της χωρισμένη σε ομάδες. Η ώρα άρχισε με την γκρίνια για το πλήθος των σελίδων που είχαν να μελετήσουν, όμως στους περισσότερους άρεσαν πολύ τα κείμενα. Οι ομάδες μετά από τις προκαταρκτικές ερωτήσεις για την αφήγηση, ασχολήθηκαν με το [Φύλλο εργασίας 5](#) για το κείμενο του Ιωάννου. Δούλεψαν καλά, με ζωηρότητα και στο τέλος όλες ετοίμασαν την παρουσίαση του ερωτήματός τους πρωτότυπα: ένα μικρό θεατρικό δρώμενο (σκηνές με τη δασκάλα που αποκαλεί «σκαντζόχοιρο» τον αφηγητή, σκηνή στην οποία ο καθηγητής διαβάσει τα ονόματα και οι συμμαθητές του αφηγητή γελούν, σκηνή απομόνωσης του αφηγητή από τα παιχνίδια) και μία ομάδα ζωγράφισε κάτι (τεκμήριο 5, 6). Όλα έγιναν πολύ αυθόρμητα και πολύ γρήγορα. Η συζήτηση που ακολούθησε ήταν καλή, με εμπειρίες προσωπικές των μαθητών για τη συνήθεια όλων των εποχών να υπάρχουν παρατσούκλια στα σχολεία.

Δόθηκε ως ατομική εργασία η τελευταία δραστηριότητα [«Να γίνουμε κι εμείς συγγραφείς»](#).

10^η ώρα

Η τάξη χωρισμένη σε ομάδες δούλεψε με τον ίδιο τρόπο όπως και τις προηγούμενες ώρες: ασχολήθηκε με το ίδιο κείμενο (αποσπάσματα από τον *Ψύλλο*) ([Φύλλο εργασίας 6](#)) αλλά η κάθε ομάδα με την ερώτησή της. Η συζήτηση ήταν ικανοποιητική αλλά δεν έμεινε χρόνος να συζητηθεί το τελευταίο κείμενο (αποσπάσματα από το βιβλίο *Αν ήμουν δάσκαλος*).

11^η ώρα

Πριν ξεκινήσει η τάξη για την προγραμματισμένη εκδρομή, ολοκληρώθηκε η μελέτη του τελευταίου κειμένου, του *Αν ήμουν δάσκαλος* (αποσπάσματα). Επειδή δυσκόλεψε τους μαθητές, έγινε μια γραμμική εξήγηση της ιστορίας. Βρέθηκαν και συζητήθηκαν τα σημεία επαφής με τα υπόλοιπα κείμενα (πχ. η συμπεριφορά της τάξης απέναντι στον 'κακό' μαθητή, τα παρατσούκλια, ο ρόλος του δασκάλου).

Γ' φάση (1 ώρα)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

12^η ώρα

Η εκπαιδευτικός οργάνωσε μια εκδρομή στο Μουσείο Σχολικής Ζωής που βρίσκεται κοντά στην πόλη των Χανίων (σύντομη διαδρομή με λεωφορείο). Η ξεναγός υποδέχτηκε τους μαθητές και μετά από μια σύντομη συζήτηση γύρω από τις προσδοκίες τους από ένα τέτοιο Μουσείο, το τμήμα μπήκε στην αίθουσα με την έκθεση *Α-τυπος τύπος*, αίθουσα με περιοδικά που έχουν εκδοθεί στην Κρήτη από το 1911 μέχρι και σήμερα. Εκεί, οι μαθητές χωρίστηκαν στις ομάδες τους και παρατήρησαν τα εκθέματα, στα οποία ανήκει και το περιοδικό του σχολείου τους. Μετά από λίγα λεπτά έρευνας, κάθε ομάδα παρουσίασε στις άλλους κάτι ενδιαφέρον που είχε βρει. Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός ζήτησε από τις ομάδες να γράψουν ένα μικρό κείμενο για κάποιο θέμα από τη ζωή του σχολείου το οποίο θα μπορούσε να έχει θέση σε μια σχολική εφημερίδα (βλ. τεκμήρια 8).

Η δεύτερη δραστηριότητα του τμήματος έγινε σε μια αίθουσα προσομοίωσης μιας παλιάς τάξης. Οι μαθητές στριμώχτηκαν τρεις-τρεις στα παλιά ξύλινα θρανία, είδαν και σχολίασαν το πρόγραμμα μαθημάτων που υπήρχε παλιά στο Δημοτικό (με μαθήματα όπως Ιχνογραφία, Καλλιγραφία, Πατριδογνωσία κλπ.), είδαν σχολικές ποδιές και τσάντες, ταγάρια για τους μαθητές που δεν είχαν χρήματα να αγοράσουν τσάντα δερμάτινη, έναν ξύλινο άβακα, ξύλινες βίτσες κλπ.

Η τελευταία δραστηριότητα ήταν η Καλλιγραφία. Οι μαθητές με πένα και μελάνι προσπάθησαν να γράψουν το όνομά τους, κάτι που αποδείχθηκε δύσκολο αλλά και διασκεδαστικό. Κάποιοι έγραψαν και λέξεις ή φράσεις (τεκμήρια 9).

Ο χρόνος όμως είχε περάσει και το λεωφορείο περίμενε το τμήμα για την επιστροφή στο σχολείο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο εργασίας 1

Τα Παιδιά της Χορωδίας (Les Choristes), 2004

Σκηνοθεσία: Christophe Barratier, Μουσική: Bruno Coulais

- Αφού παρακολουθήσαμε ένα τμήμα της ταινίας «Τα παιδιά της χορωδίας» ως απαντήσουμε στις ερωτήσεις που θα μας βοηθήσουν να ερευνήσουμε το θέμα που θα μας απασχολήσει στο εξής και είναι η σχολική ζωή.

1) Ποια είναι η υπόθεση της ταινίας και ποιοι οι κυριότεροι ήρωες;

2) Όταν έρχεται ο δάσκαλος μουσικής Κλεμάν Ματιέ στο σχολείο, α) πώς συμπεριφέρονται τα παιδιά στην τάξη και τι γνώμη έχουν για το μάθημα; β) τι σχέσεις έχουν με τους δασκάλους τους;

3) Πώς φέρονται οι μαθητές στον μικρούλη συμμαθητή τους Πετινό; Σήμερα πώς θα περιγράφαμε αυτήν τη συμπεριφορά;

4) Η συμμετοχή στη χορωδία ποια αλλαγή φέρνει στη συμπεριφορά των παιδιών; Πώς μπορούμε να εξηγήσουμε αυτή τη συμπεριφορά;

5) Σας άρεσε η ταινία; Τι σας έκανε εντύπωση περισσότερο;

Φανταστείτε και αφηγηθείτε μια συνάντηση του μεγάλου και διάσημου διευθυντή ορχήστρας Πιερ Μοράνζ με τον πρώτο του δάσκαλο Κλεμάν Ματιέ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο εργασίας 2

«Η Νέα Παιδαγωγική» του Ν. Καζαντζάκη

1. Γράψτε όσα στοιχεία από τη ζωή του Ν. Καζαντζάκη βρίσκετε ενδιαφέροντα από όσα θα ακούσετε από τους συμμαθητές σας.

.....

.....

.....

2. Το απόσπασμα του βιβλίου μας είναι από το μυθιστόρημα *Αναφορά στο Γκρέκο* που είναι ένα **αυτοβιογραφικό** μυθιστόρημα. Ας δούμε τι σημαίνει αυτό.

.....

.....

.....

3. Ποιος μιλάει στο κείμενο;

Όταν γράφει τις αναμνήσεις του είναι ενήλικας ή παιδί; Από πού το καταλάβατε;

.....

.....

.....

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

4. Το απόσπασμά μας έχει δύο τμήματα. Το πρώτο τμήμα αναφέρεται σε.....

.....

Το δεύτερο τμήμα του αποσπάσματος αναφέρεται σε

.....

.....

4. Καταγράψτε τα συναισθήματα του παιδιού στο πρώτο απόσπασμα:

Στον δρόμο για το σχολείο:

.....

.....

.....

Όταν βλέπει το κτίριο:

.....

.....

Όταν βλέπει τον δάσκαλο:

.....

.....

5. Από ποια σημεία φαίνεται η ιερότητα του σχολείου;

.....

.....

6. Ποιες είναι οι σχέσεις του παιδιού με τον πατέρα;

.....

.....

7. Πώς περιγράφει τον εαυτό του ο αφηγητής;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

8. Πώς περιγράφεται ο πρώτος δάσκαλος που βλέπει ο αφηγητής; Αν θέλετε μπορείτε να τον ζωγραφίσετε:

.....

.....

.....

9. Ποιες απόψεις για το σχολείο και για τα θέματα παιδαγωγικής έχει ο πατέρας του αφηγητή;

.....

.....

.....

10. Ποια χαρακτηριστικά έχει το σχολείο του αφηγητή;

.....

.....

.....

11. Πώς πιστεύουν οι μαθητές ότι είναι οι κρητικοί;

.....

.....

12. Ο διευθυντής υποστήριξε θεωρητικά τη «Νέα Παιδαγωγική». Ποιες νομίζετε ότι ήταν οι αρχές της Νέας Παιδαγωγικής και κατά πόσο τις εφάρμοξε στην τάξη ο διευθυντής;

.....

.....

.....

.....

Εργασίες:

A. Θυμάστε την πρώτη πρώτη μέρα στο σχολείο; Αν ναι, αφηγηθείτε την.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Φύλλο εργασίας 3

Φύλλο εργασίας: «Η Βαγγελίτσα» της Έλλης Αλεξίου

Ας γνωριστούμε με μια μικρή μαθήτριά, τη Βαγγελίτσα, μέσα από το διήγημα της Έλλης Αλεξίου. Διαβάζουμε μια φορά το κείμενο και βρίσκουμε όλοι μαζί:

-τον τύπο αφήγησης (πρωτοπρόσωπη: 'εγώ'/'εμείς' ή τριτοπρόσωπη: 'αυτός, -ή' κλπ;) .....

Το κείμενο χρησιμοποιεί διάφορα αφηγηματικά μέσα:

-περιγραφή:

.....

-αφήγηση:

.....

-διάλογο:

.....

Και κάτι τελευταίο: προσέχουμε την παράγραφο στη 2^η σελίδα που αρχίζει «Θες να 'ναι η Βαγγελίτσα;». Ποιος μιλάει; ..... Τι περιγράφει;

.....

Γράψτε τα λόγια της δασκάλας σαν να μιλούσε η ίδια:.....

.....

.....

.....

Ας χωριστούμε τώρα σε ομάδες: Στην **πρώτη** ομάδα προσπαθούμε να βρούμε γιατί οι συμμαθητές και οι συμμαθήτρες της Βαγγελίτσας την έχουν βάλει στο περιθώριο.

.....

.....

.....

.....

.....

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Στη **δεύτερη** ομάδα προσπαθούμε να βρούμε ποια είναι η αντίδραση της Βαγγελίτσας στην περιθωριοποίησή της. Γιατί αντιδρά έτσι;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Στη **τρίτη** ομάδα ασχολούμαστε με τη δασκάλα: ποια είναι η συμπεριφορά της απέναντι στη Βαγγελίτσα;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Στην **τέταρτη** ομάδα βρίσκουμε τι ανακάλυψε η δασκάλα για τη Βαγγελίτσα και πώς.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Στην **πέμπτη** ομάδα αναρωτιόμαστε γιατί οι συμμαθητές της Βαγγελίτσας αλλάζουν συμπεριφορά απέναντί της;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Να γίνουμε κι εμείς συγγραφείς;

Η **πρώτη** ομάδα θα γράψει μία παράγραφο στην οποία θα μιλάει ένας συμμαθητής ή μία συμμαθήτρια της Βαγγελίτσας.

Η **δεύτερη** ομάδα θα γράψει μία παράγραφο στην οποία θα μιλάει η ίδια η Βαγγελίτσα πριν ανακαλύψουν το ταλέντο της.

Η **τρίτη** ομάδα θα γράψει μία παράγραφο στην οποία θα μιλάει η δασκάλα πριν ανακαλύψει το ταλέντο της Βαγγελίτσας.

Η **τέταρτη** ομάδα θα γράψει μία παράγραφο στην οποία θα μιλάει η δασκάλα μετά την ανακάλυψη του ταλέντου της Βαγγελίτσας.

Η **πέμπτη** ομάδα θα γράψει μία παράγραφο στην οποία θα μιλάει ένας συμμαθητής-τρια της Βαγγελίτσας μετά την ανακάλυψη του ταλέντου της.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο εργασίας 4

Μαφάλντα του Quiño – Ο μικρός Νικόλας του Ρενέ Γκοσινί

☞ Ας αρχίσουμε από τη Μαφάλντα: ποια συναισθήματα απέναντι στο σχολείο εκφράζουν η Μαφάλντα και οι φίλοι της; Εσείς έχετε τέτοια συναισθήματα;

☞ Να προσέξουμε λίγο την αφήγηση του *μικρού Νικόλα*: ποιος είναι ο αφηγητής των δύο μικρών ιστοριών; ποιανού τη φωνή ακούμε; Όταν μας διηγείται αυτές τις ιστορίες είναι παιδί ή ενήλικας;

☞ Πώς εξελίσσονται τα συναισθήματα του μικρού Νικόλα κατά τη διάρκεια της κοπάνας; Γιατί όταν η μητέρα του προτείνει να μην πάει στο σχολείο την επόμενη μέρα αυτός αρνείται;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο εργασίας 5

«Τα παρατσούκλια» του Γιώργου Ιωάννου

Ας γνωριστούμε με έναν άλλο μαθητή, ο οποίος αντιμετωπίζει ένα σοβαρό πρόβλημα στο σχολείο. Διαβάζουμε μια φορά το κείμενο και βρίσκουμε όλοι μαζί:

-τον τύπο αφήγησης (πρωτοπρόσωπη: 'εγώ'/'εμείς' ή τριτοπρόσωπη: 'αυτός, -ή' κτλ;) .....

Αυτός που μιλάει στο κείμενο είναι παιδί ή ενήλικας; .....

Ποια αφηγηματικά μέσα χρησιμοποιεί το κείμενό μας: περιγραφή; αφήγηση; διάλογο;

.....
.....
.....
.....
.....

Ας χωριστούμε τώρα σε ομάδες: Στην πρώτη ομάδα προσπαθούμε να βρούμε τι ενοχλούσε τον αφηγητή στο σχολείο. Πιστεύετε ότι είναι δικαιολογημένα τα συναισθήματα και οι αντιδράσεις του;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Στη δεύτερη ομάδα προσπαθούμε να βρούμε με ποιους τρόπους οι συμμαθητές του αφηγητή τον παρενοχλούν συστηματικά. Μπορούμε να πούμε ότι πρόκειται για σχολικό εκφοβισμό;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Στη τρίτη ομάδα ασχολούμαστε με τους δασκάλους του αφηγητή. Πώς μπορούμε να τους χαρακτηρίσουμε; Εσείς τι θα κάνατε αν είχατε έναν μαθητή με περίεργο όνομα;

.....
.....

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η δεύτερη ομάδα θα γράψει μία παράγραφο στην οποία θα μιλάει ένας συμμαθητής του αφηγητή ο οποίος τον συμπαθεί αλλά δεν τολμά να έρθει σε σύγκρουση με την υπόλοιπη τάξη.

Η τρίτη ομάδα θα γράψει μία παράγραφο στην οποία θα μιλάει ο δάσκαλος της άλλης τάξης που συμπαθεί τον αφηγητή.

Η τέταρτη ομάδα θα γράψει μία παράγραφο στην οποία θα μιλάει ο παραλήπτης ενός γράμματος από τον αφηγητή γεμάτο παρατσούκλια!

Η πέμπτη ομάδα θα γράψει μία παράγραφο στην οποία θα μιλάει ένας συμμαθητής του αφηγητή ο οποίος έχει μετανιώσει για όσα έκανε όταν ήταν μικρός.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο εργασίας 6

«Ο Ψύλλος» του Δ. Σταύρου - Αν ήμουν δάσκαλος της Ν. Σαλόμκο

☞ Ο επόμενος στην παρέα μας είναι ο Ηλίας, ένας μικρός μαθητής που εκδίδει μια εφημερίδα μόνος του. Έχει κι αυτός προβλήματα. Ας γνωρίσουμε το σχολείο του και τους συμμαθητές του.

Διαβάζουμε μια φορά το κείμενο και βρίσκουμε όλοι μαζί:

-τον τύπο αφήγησης (πρωτοπρόσωπη: 'εγώ'/'εμείς' ή τριτοπρόσωπη: 'αυτός, -ή' κτλ;)

Ας χωριστούμε τώρα σε ομάδες: Στην πρώτη ομάδα μιλάμε για τον ήρωά μας, τον Ηλία: τα όνειρά του, τις ασχολίες του, την οικογένειά του, τους φίλους του. Αρέσει στον Ηλία το σχολείο;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Στη δεύτερη ομάδα κάνουμε το πορτρέτο του δασκάλου του Ηλία. Ποιον δάσκαλο από αυτούς που έχουμε συναντήσει μας θυμίζει;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Στη τρίτη ομάδα κάνουμε το πορτρέτο της Κρινιώς (εμφάνιση, συμπεριφορά).

.....

.....

.....

.....

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο θα μπορούσε να συνεχιστεί για άλλες δώδεκα ώρες και να κινηθεί σε δύο άξονες: χρήση ΤΠΕ και έρευνα των μαθητών για τις διαπροσωπικές σχέσεις στο παλιό αλλά και στο μοντέρνο σχολείο (πχ. ένα κείμενο που είχε προβλεφθεί να ενταχθεί στο σενάριο αλλά δυστυχώς δεν έμεινε χρόνος ήταν αποσπάσματα από το βιβλίο «Ανάμεσα στους τοίχους» του Φρανσουά Μπεγκοντό που έχει γίνει και ταινία: σε μια πολυπολιτισμική υποβαθμισμένη συνοικία του Παρισιού, ένας καθηγητής και οι 5 μαθητές της τάξης του κατά τη διάρκεια μιας σχολικής χρονιάς.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι δραστηριότητες προχώρησαν μάλλον αργά ενώ χάθηκαν και ώρες μαθημάτων. Κάθε ομάδα χρειάστηκε χρόνο για να ολοκληρώσει τις εργασίες της.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

—

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

κόμικ Μαφάλντα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

αποσπάσματα από το *Αν ήμουν δάσκαλος*

Νασάγια Σαρόνκο,
αν ήμουν δάσκαλος

Ο Αλεξάντερ Αρσένιεβιτς ή Άλζα
είναι ένας νεαρός δάσκαλος που
μόλις έχει αποφοιτήσει και διδάσκει
στο σχολείο που τελείωσε ο ίδιος
πριν από είκοσι χρόνια.

Αλεξάντερ Αρσένιεβιτς μόλις στην Ε' 4. Οι μαθητές, νυθόντας υπ καλή διάθεση του καθηγητή, βιάστηκαν να βγάλουν τα βιβλία τους.

Ο Σάου δεν πολυαγαπάει αυτή την τάξη, κείνη που ήταν αναμενόμενη για μια από τις πιο επαγγελματίες του σχολείου.

Τι κακό ήταν πως η Ε' 4 είχε πάθει μια φοβερή συμφορά. Σ' αυτή βάλανε το Βαχρούσοφ, που είχε μείνει για δεύτερη χρονιά στην ίδια τάξη!

Ήταν δηλαδή αναγκη να τον βάλουν σ' α: τους; Σάουτως δεν υπήρχαν άλλα τμήματα; Οι ουάδες των πινυόρων αναγκάζονταν όρμια να πάρουν την κριτική τις σχολείου, γιατί ο διευθυντής είχε υποσχεθεί να στείλει τους νικητές για τις χειμερινές διακοπές στη Μόσχα. Αχ, και πόσο ήθελε η Ε' 4 να πάει στη Μόσχα, με υαυές ο απαιτός Βαχρούσοφ μπήτρινε τη λαχτάρα τους σ' ένα απορμητοπολιτο όνειρο. Η σχολική χρονιά μόλις είχε αρχίσει, με κανένας τι είχε καταφέρει ν' αρπάξει κιάλας από διάδρομ!

Φυσικά η τάξη είχε κηρύξει πόλεμο στο Βαχρούσοφ: το προθερία της μάσης μαζί του, του κώλλορου έναν απορμητοπολιτο και κώλλοσαν τους γονείς του... Μα δεν κωτόρθωσαν τίποτα. Οι γονείς του δεν παρουσιάστηκαν. Ο Βαχρούσοφ το άσπιγε από τον προρμητοπολιτο του, κι σφεδ' ο αγόρια της Ε' 4, παρακαλοήμενα από τη δίκατη αγανάκτησή τους, τον διάρανε πάνω από το σχολείο και κώλλοσαν, ο Βαχρούσοφ κες και κηρύσαν: πάρα όχο μονήλα άρκαζε το δούμια, αλλά τ' άρκαζε με κώλλοσανη! Και κώλλοσαν δεν μορμούσε να κίνε κίποτα μαζί του. Ούτε και ο Αλεξάντερ Αρσένιεβιτς. Ο Βαχρούσοφ τον κώλλοσε με μόνα γούτιο, κωλλοσανη, και έκανε ακριβώς τ' αντίθετα απ' ό,τι έπρεπε.

Αόου γιάη σήμερα, ο Βαχρούσοφ θούρησε κιάλ να μη σφεδθί καν, όταν ο καθηγητής μπήκε στην τάξη.

«Καλά, θα σε κανονίσω κιά,» τσαντίστηκε ο Σάου που είχε έτσι κι αλλιώς τις ανωκωδίες του.

Κάθισε κάτω, πρόσταξε. Ο Βαχρούσοφ τον πίνακε.

Ο κακός μωθήτης σκώθηκε κωρόθυμος από το θρανό του και ξεκίνησε μορμουόμένος. Άκουσε την ερώτησή, πήρε τον βόλο, δείκτη και κώλλοσε κπεραστικά τον καθηγητή.

– Δαιπόν, ακούει...
Ο Βαχρούσοφ κώλλοσε
Σάουινε κ, ο καθηγητής της γεωγραφίας. Σάουινε και κωρδίζόταν όλο και κωρδίζόταν. Με ο Βαχρούσοφ δεν κώλλοσε κιάτη την κωλλοσανη διάθεση.

– Να πεις ερώτησε μ' ένα κωρδίζοσανη κωλλοσανη.
– Αόε.
Ο Βαχρούσοφ έδωσε μια με τον βόλο δείκτη στην Αφροί, και είπε πως ήταν η Ανταρκτική.
– Βαχρούσοφ, σιαράτα να κίνε τις κωρδίζοσανη κώλλοσαν με φωνές οι ακωρδίζοσανη σιμωθήτες του, κώλλοσαν προκωλλοσανηταν ένα κωρδίζοσανη κώλλοσαν, κώλλοσαν κί άου.
Ο Βαχρούσοφ, φυσικά, δεν τους έδωσε σιμωθή και σιμωθή τις βλακείες του. Έδειξε τον Ατλαντικό Ωκεανό και όηλοσε πως η Ανταρκτική βρικόκεται κοντά στη λίμνη Αράλη.

– Πωλή ουατά, κώλλοσαν το κώλλοσαν του ο Αλεξάντερ Αρσένιεβιτς. Μπαράβο!
Αυτός ο ανάλκοσανη έπαυος έκανε το Βαχρούσοφ να τα κώλλοσαν. Μπερδούσανη και κώλλοσαν.
– Κι ύστερα; ερώτησε κ' κώλλοσαν ο Αλεξάντερ Αρσένιεβιτς, ανά από μέσα του έβραζε.
– Δεν ξέρω, γούλλοσε ο Βαχρούσοφ, κωλλοσανη μια κώλλοσανη τη δούμη.
– Θα την πάθεις, Βαχρούσοφ! μορμουόσανη ακωλλοσανη από τη δούτηρη σιαρά.
– Δόσε το κωρδίζοσανη σου,* τον κωρδίζοσανη ο Αλεξάντερ Αρσένιεβιτς και με μια κωλλοσανη κωρδίζοσανη του έβραζε ένα κωλλοσανη.
– Πός αυτό; άρχισε ν' ανοικωλλοσανη τα ακωλλοσανη κωλλοσανη μορμουόσανη του ο Βαχρούσοφ.
– Έιοι! ακωλλοσανη ακωλλοσανη ο Αλεξάντερ Αρσένιεβιτς. Έόρο και γω να γίνωμια κωρδίζοσανη, θιμώσανη! Και κωρδίζοσανη ότι μόνα της Ε' 4, που είχε κώλλοσαν άνωκωδη από την κωλλοσανη, κώλλοσαν το άδικο κωλλοσανη και στο βιακωλλοσανη.

* Έπρεπε να κώλλοσανη όση ακωλλοσανη η βιακωλλοσανη του και οι κωρδίζοσανη κ' ανάε και το κωλλοσανη κωλλοσανη. (Σ.Α.Μ.)

Τη «Ανωκωλλοσανη Άλζα» την έπαισε κωλλοσανη και γι' αυτό την κωλλοσανη στην κώλλοσαν με το σιμωθήκωλλοσανη θέμα: «Τι θέλω να γίνω όταν κωλλοσανη». που είχε δοθεί στην Ε' 4, κωλλοσανη να την αναλάβει ο Αλεξάντερ Αρσένιεβιτς, που έπαισε να έχει μια κωλλοσανη άρα.

Ο Αλεξάντερ Αρσένιεβιτς κώλλοσαν στο κωλλοσανη του κωλλοσανη και, κωλλοσανη του δε θ' άρκαζε να κωλλοσανη, ανά η Ε' 4 έβραζε με κωλλοσανη τις κώλλοσανη για το κώλλοσαν. Ξηρόσανη κώλλοσανη να μόλι, κωλλοσανη κώλλοσανη, από τον κωλλοσανη της πιάς γούλλοσανη η μια ή η άλλη λέξη. Ο μόνος που δεν είχε κώλλοσανη για το κώλλοσανη ήταν ο Βαχρούσοφ, κώλλοσανη που είχε κώλλοσανη στην ίδια τάξη.

– Έπώ γιατί δε γούλλοσανη, Βαχρούσοφ; τον ερώτησε ακωλλοσανη ο Αλεξάντερ Αρσένιεβιτς.
– Μ' αυτό; άρ κώλλοσανη κώλλοσανη! θωρδίζοσανη η Ε' 4 πα κωλλοσανη τη δούμη ά της. Έσο κι αλλιώς θ' κώλλοσανη το δούμη, γιατί να γούλλοσανη κωλλοσανη!...
– Μα και η να γούλλοσανη κώλλοσανη με κωλλοσανη κωλλοσανη. Αρσένιεβιτς θωρδίζοσανη!
Ο Βαχρούσοφ δεν ανακωλλοσανη στη σιμωθήκη για το κώλλοσανη του. Κώλλοσανη και κώλλοσανη όσης πάντα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εδώ που τα λέμε, είτε ο Αλέξανδρο Αραβανίτης και συναφρούθρη, πολλοί από τους μεγάλους άντρες υπήρξαν καλοί μαθητές.

Οι μελλοντικοί πλοίαρχοι, αντιστάχοι, κομμουνιστές και ηθοποιοί βάλανε τα γόδια. Είχαν κολλή αναπτυγμένη την αίσθηση του χιούμορ: Ο Βαχρούτσος, ο διεπής, μεγάλος άνθρωπος! Μας δεν είναι να ομιληταράς στα γόδια.

Ο Σάνια κοιτούσε ολόγυρα την Ε' 4, που γιάσεσε, και θύμιαν πολύ.

– Μην απαιτείσαι! Πρόσταζε και πήγαν να καθίσει δίπλα στο Βαχρούτσο που η θέλη του ήταν στο τελευταίο θρανίο, δίπλα στο παράθυρο.

– Μην τους δίνεις σημασία, του ψιθύρισε. Γράφε! Γράψε, για να τους βρεις στη αήτη...

Ο Βαχρούτσος δεν τον κοιτούσε και σόπιανε.

– Μ' άκουσε; Γράψε κάτι που σ' ενδιαφέρει τώρα. Γράψε ότι θέλεις!

Πώς έτσι; ρώτησε μές' από τα δόντια του ο Βαχρούτσος.

– Έτσι! Δεν έχεις κάποιο μεγάλο, κρυφό όνειρο;

Ο Βαχρούτσος πήρασε τους ώμους του και είτε κατακίφια:

– Δεν μπορώ να γράσω γι' αυτό.

– Γιατί;

– Δεν ξέρω.

Σαχλαμάρες! είπε ο Σάνια. Γι' αυτό και κινάρεται η άκθεση, για να γράφεις όχι εκείνα που αρέσει, αλλά εκείνα που θέλεις. Φαντάσου τι θα γινόταν, αν όλοι έγραφαν εκείνα που έπρεπε να γράφουν! Θα πεθαίναμε από την αλήθεια μας! Κι ούτε θα υπήρχαν καλά βιβλία, αν οι συγγραφείς γράφουν μονάχα εκείνα που αρέσει...

– Δεν είναι συγγραφείς...

– Αυτό δεν το ξέρουμε ακόμα. Πού έγραψες τι θα γίνεις... Γράψε...

Στο πρώτο θρανίο κάποιος πήρασε αποφασιστικά το χέρι του.

Αηλαδή, μόνο ο Βαχρούτσος μπορεί να γράψει ότι θέλει, ρώτησε παραπονιέται ένα γαλανομάτιο κοριτσάκι, ή και οι άλλοι;

– Όλοι! είτε αποφασιστικά ο Αλέξανδρο Αραβανίτης.

Το πρώτο που έκανε το άλλο κορίτσι ήταν να τσεκάρει με τη «Δυστυχισμένη Αίψα»

Ήταν που ήταν η ζωή μαζή για άραχλη, μήτρε κι από πάνω τρέχοντας στο γραφείο των καθηγητών η νεαρή φιλόλογος κι άρχισε να παρτάσεται.

Εδώ πρέπει να 'χεις γαϊδουρινή υπομονή! Τρελάθησαν για τα καλά και γίνονταν ό,τι θέλουν. Μου γράφουν κάτι εκθέσεις να σε πιάνει ραβία!

Ο Σάνια μάντεψε αμέσως πως πρόκειται, για την έκθεση «Τι θέλω να γίνω όταν μεγαλώσω» και τη ρώτησε εριστικά:

– Και όσα γιατί σε πειράζει;

– Κάποτε πρώτα να τις διαβάσεις... Στο όμορφο και ραδιόφωνο παρουσιάζει της «Δυστυχισμένης Αίψας»

Η άκθεση του Βαχρούτσου ήταν ούνοτομο – τρεις λοξογυμνίενες αδελφές:

Θάθελα να γαροφαλό

αδούτος οιασε δρόμους και να ήπτό χαμογέλα
μόνο σ' όποιους με βλέπουν...

Ο Σάνια διάβασε και τη ρώτησε:

Πώς σου 'ρθε να πας στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο;

Εδώ που τα λέμε, δεν είναι δική σου δουλειά! Τον έλασε απότομα η «Δυστυχισμένη Αίψα». Είχεσαι να σε ρωτήσω!

– Ο άνθρωπος έγραψε ανθρώπινα και οι θηρώνεις!

– Τι λες «ανθρώπινα» αυτό; Ξοφούστησε και υπνοχαρτέθηκε η «Δυστυχισμένη Αίψα». Ένα σωρό λάθη! Ούτε ένα κόμμα! Και γιατί τόσο λίγο; Τι βαθμό πρέπει να του βάλω για ένα τέτοιο κατασκευάσμα;

– Άσο, της απάντησε καταπονεμένα ο Σάνια. Για να μάθει να γράφει άλλη φορά την αήθεια. Να έχεις όμως καμιά σου πως εγώ τους είπα να γράψουν ό,τι θέλουν.

Τα παράθυρα στην Ε' 4 ήταν ορθάνοιχτα. Κάτω από τα ένα κρεμόταν από τη ζακέτα του, που είχε σκαλώσει σ' ένα ούθερο, και κουνιόταν ελασμέ στον αέρα ο παισταμάτης καλός μαθητής. Στο πρόσωπό τον ήταν ζωγραφισμένη μια υδιόφορη και περιφερηρητική έκφραση. Από κάτω στέκονταν οι σημασιώτες του και διασκεδάζαν με την ψυχή τους.

– Πώς είναι εκεί, Βαχρούτσος; Βλέπεις μακριά;

– Ωρίμασε, πάει!

Ο Βαχρούτσος 'λες και δεν άκουσε τίποτα, ούτε να έδανε σημασία σε κανέναν. Κρεμόταν και κοιτούσε πέρα.

Ο Αριστοτέλης σιασφάλλωσε πολύ αποφασιστικά στο κεφάλι.

– Επιστρέφει μου εμπνο, είτε ο Σάνια σηδόντας κι αυτός εκεί. Ο γόρος δεν είναι αρκετός για τους δυο μας.

Και, σκόνοντας από το παράθυρο, υπεβούλεψε βλοσυρά τους μαθητές της αέστης:

Δεν πάτε καλύτερα απίτια σας!

Μα οι μαθητές της πέμπτης δεν τον άκουσαν. έμειναν να στέκονται εκεί και παρμακολοιούσαν τις εξελίξεις.

Το Σάββατο, καθώς ετοιμαζόταν για το δάσος, ο Σάνια ανακάλυψε στην τσέπη του τον παλαιωμένο χειροποίητο φάκελο. Το φάκελο που που είχε δώσει η Λόλα Γιγνάτιου. Τον είχε βάλει τότε στην τσέπη του και τον είχε ξεχάσει.

Ήταν πραγματικά ένα ποίημα:

Η Άνοιξη ορχηστρά ζιπόλητη στη χιόνι
κι εμείς με τα κολλάρι μου, μαζί της γαβόλιου
πεινίφει χιόνι, κιάδουρδοι και χιλιεραστημένοι...

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

... και οι ονομασίες εμφανίζονται

αγαπημένοι φίλοι

το μέλλον δε λοιδώματα

π' εγώ, ένας κενόθετος θα γίνω, με τη ζήκη

κι εκείνος εν' αδέσποτο σκιά, μέπο υστερ' όρματα.

Τίποτ' άλλο δεν έγραψε στα φύλλα από ένα τετραδίο αριθμητικής, όφως ο Σάνια κατάλαβε κάπως ποιος το είχε γράψει. Κι όχι από τις πολλές υπορθογραφίες κι από το λογό κι απώσιο γραφικό χαλασθήσα... Αλλάς επιρήθηκε ένα άλλο ποιήμα, που κανένας δεν κατάλαβε ούτε πως πρόκειται για ποίημα.

Θα 'θελα
να γραβαλώ
αόρατος στους όρματα
και να πετά χαμόγελα
μου
σ' όσους με βλέπουν.

Μια ο Σάνια βιαζόταν κι ο Βαχρόουφ δεν είχε τηλεφώνη. Ήταν λοιπόν αναγκασμένος ν' αναβάλει την αυβάντα τους για τη Δευτέρα. Ο Σάνια κοίταζε τα ρολόι του, όχι δεν προλάβαινε σήμερα για

Και πάλι βράδυ, δάσος κι ουρανόσ πάνω από το νεφάκι τους... Τ' αγόρια και τα κορίτσια κάθονται όθρη από τη φωτιά, σιωπηλά και σκεφτικά... Ο Σάνια τις σγαπούσε αυτές τις όρες στο δάσος και τις συζητήσεις γύρω από τη φωτιά.

- Ναι, αν δεν υπήρχε το δάσος, η ζωή μας θα ήταν ανιαρή! δήλωσε ο Βασίλειος χαϊδεύοντας το γάτο του. Εδώ, στη γη, όλα έχουν αναπλάσσει από κινεό, δεν υπάρχει ούτε ένα μυστήριο...

- Τι λες εκεί! διαφώνησε κάποιος μαζί του. Ίσως αόαι υπελάχιστον ως την Αφρική!

- Μας τη δάξανε χιλιάδες φορές στην τηλεόραση!

- Δεν είναι το ίδιο. Πηδάει να μας ο ίδιος. Να κάνεις σαράφι...

Ο Σάνια κατά άκουσε αγναντεύοντας τη φωτιά. Η ανέλαψη, αριθμητική φλόγα πληρονοοχόταν πάνω στα καθρονισματικά κλαριά και μεταμορφωνόταν σε σκίθες. Και οι σκίθες πετάγονταν ψηλά, εκεί όπου ξεκινούσε ο

αγέρας, και κάτω απ' αυτές μουσαούριζαν τα λουτινά, μάδρα και βαριά κλονόχρια των κέντων. Και οι σκίθες ανέβαιναν κι όλο ανέβαιναν εκεί όπου, φοβερός και μη υπηριώδης, σκούανε ο ουρανόσ, γερνός με τοιαυτά σκίθες.

Εδώ που είμαστε, τα έβγαυμε δια, αναπλάσσε ο Βασίλειος.

Και ξαφνικά, στο σκοτάδι, ένα νεχιροπαύλι έκαυσε με διαπεραστική και τρομοετική φωνή κι όλοι τους όρνησαν και σάκιασαν.

- Τι κατέλι ήταν αυτό; όρθηκε ο Σάνια. Πιος ω έβγαυ;

Δεν το έβγαυ κανένας.

- Κι ιαπό το δέντρο;

- Πάου.

- Κι εκείνο;

Ήλλά ότε το έβγαυ κανένας.

Ο Σάνια έσπερε ένα χροταράκι:

- Κι αυτό πός κένεται;

- Μια, Αλεξάντρο Αρσένιεβιτς, πού θέλετε να το έβγαυ; διαμπερτηθήτε με ο Βασίλειος.

Το μόνο που σας έλπιε είναι να σάτε στην Αφρική! Αφού κι εδώ είστε ξένοι!

Τα κορίτσια και τ' αγόρια κάθονταν κοντά στη φωτιά κι στένιζαν τις φλόγες... Ο Κουζνέτς γάριζε μόνος του στο σκοτάδι, προσπαθώντας να διαπαιδαγωγού τον καπό του. Επειδή ένας άντρας δεν κρύβει να φοβάται. Όμως αυτός σινέριζε να φοβάται. Και φοβόταν ούδρα περισσότερο, γιατί στο δάσος περιφερόταν πάντα κίπτοις άγνωστος. Ο Κουζνέτς πάρισε, όσον άκουσε κίπρια να σάνε κίπιο κιά τα πόδια του άγνωστος. Τί αή πιας του φάνησε μόνος;

- Κόποιος είναι εκεί, είτε χροταράκι, όταν γίριος κίπιο στη φωτιά.

- Φάντασμα! φώναξε χαρούμενος, ο Αφντίμιφ.

- Σάπτε, βλάσα, μη μας τρομάξεις! τήριξε κάπιο από τα κορίτσια.

Με ο Αφντίμιφ δε σάπτισε:

Προσοχή, προσοχή! βάλθηκε να σκούζει με τρομοετική φωνή. Κλείστε όδρατε και παράδρα, στο όρδο κερνάει ένα φέρισο με σοτά τροχού!

Αλεξάντρο Αρσένιεβιτς, γιατί μια τρομάζει ο Αφντίμιφ; όρνεζαν τα κορίτσια.

- Αλεξάντρο Αρσένιεβιτς, δεν είναι κίπιο που δεν ν-τάχρον όάιματα, έκειν κίπιοκίκα ο Βόβα Βασίλειος. Δε λέει για τα φιντάσματα, αλλά γενικά.

- Ακούσατε, ακούσατε; ψιθύρισε ο Κουζνέτς κι άρ-καίσε το Σάνια απ' το χέρι.

Στο δάσος έτρεξε ένα κλαρί κι όλοι σάπτισαν κι έστη-μιν απτί. Πάλι κάτι έτρεξε σκονά, σάπτιως να έκειν κάποιος ένα απρόοκιο βήμα και να μίξισε στη όβρη του φοβισμένος. Και πάλι έγινε σιγή, μια ζωντανή σιγή του δάσους, με το ταπσίσιμα της φωτιάς, με το ακατά-ληκτο ψιθύρισμα των κίπιοκίκα των πέθων καθώς πλη-γασκονόταν στον αγέρα και το κωκινά, πύρο από τον αήριόνα, σκίπιαζό του ηλεκτρικό.

- Σίγουρα, εδώ, σκίμ και πριν από χίλια χρόνια τα ήταν όλα ίδια, είτε γερμένος κάποιος. Ήουχι, σκωτα-γύ, π' αστέρια να σέγγουν. Μόνος εμείς δεν κίπιαμε κί-όρμα.

- Αλεξάντρο Αρσένιεβιτς, είναι δυνατό να πεθάνουμε κίπιατε; όρθηκε ο Βασίλειος. Γιατί να μην υπάρχουν θεάματα;

- Μπορεί και να υπάρχουν..., έκειν ο Σάνια που θα-μύθησε μια παλιά ιστορία.

Αλεξάντρο Αρσένιεβιτς, τι λέτε εκεί; αρσάκιζαν απτί τα λόγια του: τα σκίθια κοντά στη φωτιά. Ατηρήθει-τε μας!

Ο Σάνια μουσάκισε τα μάτια του, καθώς ανακινού-σαν... Ήταν εντά χρονόν κι ανακινούσαν το θαύμα.

Το μόνο που ξηόοιός ήταν ένα θεάμα. Γιατί έβγαυ: το θεάμα τήριξε! Μόνος που κρύβονταν, γιατί κανένας πια δεν πιστεύει σ' αυτό. Θύλασε και κρύβεται από τους αν-θρώπους. Σ' κείνιν όμω, μου πιστεύει στο θαύμα και, το κίπινει, θα έρθε και θα τον βοηθήσει.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο Σάνια πίστευε και περνούσε. Το βράδυ, φοιτημένους στο γραφείο, προετοιμάσει να κλείσει το βιβλίο: «Ένε, σε παρακαλώ! Σ' έχω πιάσει πολύ ανάγκη! Το κοπέλας...»

Ο Σάνια αντιμετώπιζε να σταθεί... Το λεπτερότερο τόσο, που τον έπιανε μελοχρόνια κι έγινε κοντά δάχρυ. Ήθελε να ξεκαθάρισει από τη γη και ν' ανεβεί ψηλά, μ' ανοιχμένα τα χέρια του... Αυτό που είχε κίτρινα από τα άνοιμα που έβλεπε στον ύπνο του. Και στον ύπνο του όμως δεν τα ξεχνούσε, ένα αίσθημα ουδαιμνίας, να τον σπρώχνει ο αέρας...

Κάποιο πρωινό, όταν όλα έλειπαν από το σπίτι, ακαθάρτα από τα λούσι της οικίας στη σάλα, για να κηδύσει από και...

Τότε μένανε σ' ένα παλιό τραπέζο ξύλινο σπίτι. Ο Σάνια υπαίτιος στη σάλα για μέσο του χτυπούσε και βιμπρούσε η καρδιά του. Όχι από φόβο, γιατί ήξερε πως θα πετούσε. Και τότε ήταν που ο αναγκασμένος να κεραισαστεί καινού το πεισματάριμα, άρρηστο θέμα! Ήταν δυνατόν να επιτρέψει να παραιτεί ένας άνθρωπος που πίστευε σ' αυτό; Ο Σάνια θα πετούσε, σίγουρα θα πετούσε. Πάνω από την αετή, πάνω από τη λείλα... Οπισθήσατε πάνω από τη γριά λείλα! Ο Σάνια την έβλεπε από το κενό, όταν έκανε τα μαθήματά του, και στα κλαδιά της κάνανε φασαρία τα κοιλιά, λες και των κοριόδετων. Πηδούσαν, πηδούσαν εκεί κι ύστερα ιερώνονταν στον αέρα και πετούσαν... Έπειτα ο Σάνια θ' ανέβαινε ψηλά για να δει από και το δρόμο του, τον αγαστούσε το ήρθο του, ολοσφαιρικό, με τις λείλας δεξιά κι αριστερά. Έπρεπε όμως πρώτα να τρέξει ενάντια στον άνεμο παίρνοντας φόρα. Είχε δει να το κάνανε τα παιδιά...

– Αισιό; ρώτησε μ' αγανάξια ο Αβεντίμωφ, γιατί ο Σάνια σταμάτησε να λέει την ιστορία του.

Αυτό είναι όλο, άνοιξε τα χέρια του ο Σάνια. Ο πατέρας γράιζε από το σχολείο και με κίδη. Κάρφωσαν το καρδιά του σφύρας και δεν ήξιμα στο σπίτι πτωσβεουική σκόλα.

– Κι ύστερα; Από κάπου άλλα σπίτι;

– Ο Σάνια γέλασε:

– Όσο να τ' αποφουίσει, μεγάλωσα.

– Ήπρεπε να τ' αποφουίσετε πιο γρήγορα, έκανε απορητευμένος ο Βασίλιωφ.

– Γιατί δεν κηδύς σου! του εχτιμωεν τα κορίσια. Καλά που έφτασε πάνω στην ώρα ο Αρσένι Αλεξάντιωβιτς, γιατί σίγουρα θα περηνόσασταν.

– Μαρσί όμως και, να πετούσε, έκανε σκεφτικώς ο Αέσα.

Και ξαφνικά, κάποιος παλιό κοντά, έτριξε ένα κίτρι.

– Σ' είπαίθενα, είναι κάποιος εκεί, φιδάχιος ο Αβεντίμωφ. Βόρρα!

Ήμια! κόνιησε το καρδί του ο Βασίλιωφ κεραιόζοντας τον Κοζμινουόριχη από τον όμο του.

– Μην πόνε, παιδιό!

– Σιγί, ηε τον τρομάξετε!

Σηκώθηκε κι ο Κοζμινουόριχη και πήγα του τ' άλλα αγόρια. Μόλις όμως υποκακρίνησαν ένα βήμα από τη φουά, στο σκοτάδι του δάσους κάποιος άρχισε να τρέχει και τα φύλλα που κουνούσε έτριζαν.

4

– Σάνια; τρέξε ο Βασίλιωφ. Ήμια! τον! Κι όλο, κηδύσαν έρυσία του.

Ο Σάνια πεπότερησε όμμως κι έωησε ούτι να ακούσει τους μαθητές του να κινηέν τον άγνωστο μες στο σκοτάδι. Τον πρόλαβαν, ακολουθώσε μια κεραιόσή, κι σπών και προκαυόσαι να το σκάσει τον σίριμα με το ζόρι σ' ανόισιμα. Αιτής αντισηκώσαν με πείσμα και πύοχιζε να ελευθερωθεί.

Ανακόνη κιάλας, ο σικαμένος! αγονόκωρος ο Βασίλιωφ. Ήμια! φέρινε κοντά στη φωτιά, αναμαλλιαμένι και κουρελιασμένο, τον κιαό ασήθη, το Βαχρούωφ. Τα κεραιόσα του μάτια γάλλιζαν βλουσρά.

Αλεξάντρο Αρσένιωβιτς, ύμια ξέρουσε πως ως παραφέλασε μες στη βροχή! φώναζε ημερημεταία ο Βασίλιωφ.

– Αφήστε τον, μπήκε στη μίσση η Γιάβλια. Αρκοόδα κιάσατε;

Μίμια, γιατί τρέφεσαι; γέλασε ο Σάνια. Έλα, αρκιάδα-αρκιάδα, κάτσε να πιωξ ένα υοδι. Θα σ' έχουν χαμένο στο σπίτι σου.

Αε με χάνουν, ύμια έτσι που μόλις ακούσθηκε ο Βαχρούωφ.

– Και μας παραμονεύεις, Χρυσ Χρυσ! τον ρώτησε δυσωρεσημένος ο Βασίλιωφ. Μας παρακαυόθησε;

– Ανάγκη που σεις έχω!

Τότε ξεκουραίσου!

– Άκου εκεί! Θήμισαν τα κορίσια, μας κεραιόθησε και μας κηδύζει κι από πάνω.

Αν πόνε στο καλό σας! είτε ο Βαχρούωφ, κι έπιμα γάριος να, ξανάοιηε στο δάσος.

– Μίμια! φώναζε ο Σάνια. Μη φέρινε!

Όπως ο Βαχρούωφ είχε κιάλας φύγει, τα βήματά του μόλις και ακούγονταν στο σκοτάδι.

– Κάνε κι βόλτα σου, Νιφ Νιφ! φώναζε ημερημένος προς το δάσος ο Αβεντίμωφ.

Και τότε φάνε! είτε απότομοι ο Σάνια, ενώ δει τα παιδιά στέλωσαν ξεφουισμένα τα μάτια τους επάνω του: δεν τον είχαν ακούσει να μιλάει ύμια ποτέ. Ωστε τέτοιοι μιά είστε! Τα καλά παιδιά που δεν έχουν κινέ ναν ανάγκη;

– Και α τον θέλωσε; φώναξαν με μια φωνή τ' αγόρια και τα κορίσια. Αν κηδύει στην εμάδα μας.

– Αλεξάντρο Αρσένιωβιτς, σιγίς είναι, παιδιόπαιδο. Γιατί μας κιάλασε;

Γρήγορα! πρόσταξε ο Σάνια. Πηγαίνετε, βρείτε τον και φέριτε τον πίσω.

Όμως τα παιδιά στέκονταν εκεί πισπισηταμένι.

– Ανάγκη που τον έχουμε ούτιον τον Χρυσ Χρυσ... Η Γιάβλια σηκώθηκε ξαφνικά και πήγε στο δάσος.

Περιμένε, είτε ο Σάνια, θα έβητο ροζι σου.

Γόμιας να κεραιόσει το Βασίλιωφ

– Χρυσ Χρυσ, Νιφ Νιφ. Πώς αλλιάς;

– Τι κεραιόζει; Όλοι τον φανάζονιν έτσι!

Ροζι, πως αλλιάς τον φανάζετε; Θημίσου!

– Χρυσάνθεμο, Γουκενιάου... .

– Άλλο;

Αυτά είναι όλα.

Αν κηδύει, είτε κεραιόφωιμα ο Σάνια, αν... αν ξεκαυόσαι, είτε και μια φορά, ούτι τα κεραιουόζα... .

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Και πάλι κάποιος κοντά τους ακούστηκε κάτι να θροίξει. Ύστερα εκείνος βιάστηκε να τρέξει φεύγοντας όλο και πιο βιαστικά στο σκοτεινό κι άδειο δάσος.

– Βλέπετε, βλέπετε! φώναζε θυμωμένος ο Βασχρόσεφ. Πάω κρυφάκωγα!

Ο Σάνια δεν ακούστηκε κι έφυγε μες στο σκοτάδι.

Δύος μου το χέρι κινώ, είστε στη Γουόλια. Θα πέσεις...

Βρήκαν τον μικρό μαθητή, το Βασχρόσεφ, στο δασάκι με τις σημύδες, άνοιξε δεν ήταν τόσο σκοτάδι. Ήταν ακινημένος πάνω στα ξερά χορτάκια κι έβλεπε με αναφιλητά. Η Γουόλια στάθηκε δίπλα του γονατιστή και χάρωσε τα κάκισια τυπυλοφύλα του αγέροχου Μίτια.

Μην κλαις. Κοκκινομάλλη, γάνε υπομονή... Δεν είναι κακοί, είναι μόνο χαλοί ακόμα... Μισοί και να τους περάσει...

– Ηέβραιε, είλε δόλος να την μιστεύει εκείνος.

– «Άσπρο άλογο, πάρε το κακό» που είπε ο Σάνια. Τ' άκουσε; Λέγε μετά από μένα! «Άσπρο άλογο, πάρε το κακό! Φύγε, κακό, μίσο από τα βουνά, μίσο από τη γαλανή τη θάλασσα, από το σκοτεινό το δάσος, μίσο από τη φοιτηκή τη φοιτιά και μένα μη με πειράξεις!»

– Πάω γίνεται αυτό; ρώτησε γλυθυριστά ο Βασχρόσεφ, που είχε κάπως ηρεμήσει.

Δε γύρασαν πίσω στη μεγάλη φοιτιά. Ο Σάνια πήρανε ζυρόκλαδα κι άναξε μια άλλη μικρή φοιτιά, δίπλα στον ησυχασμένο και Βασχρόσεφ. Έτσι κείνανε να κάθονται οι τρεις τους. Ύστερα ήθε ο Κ κερκίης, κατσόφης, με ύσος φταίχτη, και κάθισε δίπλα τους αμώλητος.

Κι έπειτα, οι οικοίδοι, άρχισαν να θροίξουν κι αόλα κάττω από τα λόδια και των αούλοιστων.

Πηγαίοντες να ακαιωνόμηναι άνθρακτοι ήταν οι μαθητές που πήρανον στην ΣΤ' 2. Αν θέλανε να δουν το Βασχρόσεφ ούτε λογαριασμό, και ξεκινούσαν δεν μπορούσαν να δήσουν δίχως αιτών!... Αυτοί οι μαθητές φρεγύθιζαν μέχρι γιατί τα βράδια κάττω από τα παράθροα του νοσοκομείου, κάνανε οικωνομίες στο κοίτασά τους, και ν' αγραύουον στο Βασχρόσεφ κομπόσπες και κερκιάιες, τον γράφανε αφισοάκια: «Γίνετι πίσω γρήγορα!» και κάνανε φαετιασικά οχέδια: Τι σημασία έχει τον έμεινε στην ίδια τάξη; Θα του κένουν ορανοπστήμια κι όλα τα κοθήματα! Τώρα σιμάσε! Θα τα δόσει όλα! Και να τον προσογγύουν αμέσως από την πέμπτη στην έκτη και να τον βάλουν στην ΣΤ' 2.

Κι ο καθηγητής της τάξης ήταν με το μέρος τους και πήρε ενεργό μέρος στη συζήτηση σχετικά με το μέλλον του Βασχρόσεφ.